

SOS

Prošlo je 100 godina odkada se međunarodni signal za opasnost SOS počeo primjenjivati za brodove u nevolji. Vremena se mijenjaju, SOS ostaje.

Prije izuma radija, ako bi se brod našao u nevolji na pučini, nije bilo jednostavno spasiti se. Komunikacija s drugim brodovima mogla se jedino uspostaviti korištenjem zastavica, svjetlosnih signala ili baklji. Kada su se mornari našli u gustom magli na pučini, a u brod je počela navirati voda, prva komunikacija na koju su pomišljali bila je ona sa Svevišnjim. Pojavom radija, krajem 19-tog stoljeća, stvari su se promijenile.

Iako je to teško zamisliti, s prvom pojavom radija, nije se odmah moglo komunicirati glasom. Sve poruke koje su se trebale prenijeti, prenosile su se morsevima kodom – telegrafijom.

Pojava radija imala je veliki utjecaj na pomorske komunikacije. Mornari su stoljećima pokušavali naći način za komunikaciju s ostalim brodovima, a radio im je napokon omogućio pouzdanu komunikaciju s brodom kojega se nije moglo vidjeti. Najvažnija od svih komunikacija bila je ona u slučaju da se brod našao u nevolji ili je već tonuo.

No, ukoliko biste se našli kao radio operater na brodu koji tone u 19-tom stoljeću, ne biste odašiljali SOS već CQD. Britanski telegrafisti donijeli su na brodove svoje skraćenice s kopna. Tako je CQ bio opći poziv svim stanicama, nakon čega je slijedio podatak o vremenu ili neka druga obavijest. Tvrtka Marconi, vodeća u razvoju radio uređaja i opreme, predložila je da se na već postojeći kod CQ doda slovo D što bi označavalo opasnost (eng. distress).

Ali, u tome je postojao problem. Ta-tit-ta-tit, ta-ta-tit-ta, ta-tit-tit nije bilo jednostavno primiti. Bilo je vrlo jednostavno za radio operatora da umjesto CQD primi samo CQ, te da D ignorira, i to se dogodilo nekoliko puta. Na konferenciji u Berlinu, 1906. godine, članovi međunarodne telekomunikacijske zajednice pokušali su naći signal koji bi bio međunarodno priznat i kojega bi bilo nemoguće zamijeniti za neki drugi. Talijani su koristili SSSDDD, a Njemci su predložili SOE što je zagolicalo maštu prisutnih, iako su zaključili da signal boluje od istog problema kao i CQD – zadnje se slovo može još lakše zanemariti ili ne primiti. Nakon vremena rasprave došli su do jedinstvenog signala: tit-tit-tit-ta-ta-ta-ti-ti-tit – SOS – što je bilo teško zamijeniti za bilo što drugo. Zato što se signal emitirao bez pauzi,

mogao se protumačiti i kao IJS, SMB ili VTB. Ali, s obzirom da su to bile skraćnice koje nisu imale značenje, SOS je napokon prihvaćen 1. srpnja 1908. godine.

SOS je doživio i mnoga „objašnjenja“ svog značenja: „Save Our Souls“, „Sinking Of Ship“, „Send Out Succour“, „Save Our Ship“ te neke druge. Niti jedno od ovih značenja nije točno. SOS nije nastao kao skraćnica od niti jedne fraze ili izreke, to je signal koji se kuca bez pauze. Vjeruje se da je prvi brod koji je poslao SOS signal bio Američki parobrod Arapahoe 1909. godine. Kada je Titanik tonuo, 1912. godine, radio operater slao je signale CQD i SOS, jednog i drugog. Iako je SOS bio dogovoren međunarodno prihvaćen, Britanski su operatori još neko vrijeme koristili CQD.

Iako su se vremena promijenila, tehnologije unaprijedile, mnogi još uvijek smatraju da je SOS dobro poznavati. Radio komunikacije, a prvenstveno radio amateri kao operatori, pokazali su svoj značaj u nedavnim akcijama spašavanja u mjestima pogođenima uraganima. Napokon, mnogi mobiteli imaju ugrađenu mogućnost da odašilju SOS signal koristeći ugrađenu bljeskalicu.